

IZPLAČILO DOBIČKA

Pojasnilo DURS, št. 91300-1238/2004-2, 8. 8. 2005

V zvezi z vprašanjem, v katerem zavezanec prosi za pojasnilo glede izplačila dobička za:

1. lastnike deležev, ki niso zaposleni v podjetju,
2. lastnika deleža, ki je zaposlen v podjetju in mu po družbeni pogodbi pripada del dobička glede na lastniški delež, po individualni pogodbi pa del dobička kot nagrada za delo, zanima pa ga, katere davke in druge dajatve je treba plačati v prvem in katere v drugem primeru, odgovorjamo:

Zakon o dohodnini (Uradni list RS, št. 70/05-UPB2), v nadaljevanju: ZDoh-1, v 15. členu določa, kaj je predmet obdavčitve fizičnih oseb. V skladu s prvim in drugim odstavkom tega člena so z dohodnino obdavčeni vsi dohodki fizične osebe, ki so bili pridobljeni oziroma doseženi v davčnem letu, enakem koledarskemu letu, razen tistih, ki so po tem zakonu izvzeti iz obdavčitve.

Kaj velja za dohodke po ZDoh-1, je opredeljeno v 17. členu:

1. dohodek iz zaposlitve, ki vključuje tudi dohodek iz opravljanja storitev, razen dohodkov iz opravljanja storitev, ki veljajo za dohodke iz 2. točke tega člena, 2. dohodek iz dejavnosti,
3. dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gospodarske dejavnosti,
4. dohodek iz premoženja,
5. dobiček iz kapitala,
6. drugi dohodki.

23. člen ZDoh-1 določa, da dohodek iz zaposlitve vključuje vse dohodke, ki jih prejme fizična oseba na podlagi zaposlitve od izplačevalca, ki je delodajalec ali druga oseba, v zvezi s preteklo ali sedanjo zaposlitvijo.

Kot zaposlitev velja vsako odvisno pogodbeno razmerje, na podlagi katerega ima fizična oseba pravico do plačila za opravljeno delo ali storitev, ne glede na to, ali je to fizično ali intelektualno delo, vključno z ustvarjanjem ali izvedbo avtorskega dela in ne glede na čas trajanja zaposlitve.

Za zaposlitev po tem zakonu velja tudi opravljanje dela oziroma storitev prokuristov in direktorjev in opravljanje funkcije na podlagi imenovanja ali izvolitve v državni ali drug organ.

Kateri dohodki veljajo za dohodek iz zaposlitve, določa 24. člena ZDoh-1:

1. Dohodek iz zaposlitve vključuje vsako izplačilo in boniteto, ki sta povezana z zaposlitvijo.
 2. Za dohodek iz zaposlitve veljata dohodek iz delovnega razmerja in dohodek iz drugega pogodbenega razmerja ali razmerja na drugi podlagi, ki ima naravo odvisnega razmerja po tem zakonu (v nadaljevanju: dohodek iz drugega pogodbenega razmerja).
- Med dohodke iz delovnega razmerja se v skladu s 1. točko prvega odstavka 25. člena ZDoh-1 vključujejo plača, nadomestilo plače in vsako drugo plačilo za opravljeno delo, ki vključuje tudi provizije.

Osnova za dohodnino od dohodka iz delovnega razmerja je dohodek iz 25. člena tega zakona, zmanjšan za obvezne prispevke za socialno varnost, ki jih mora na podlagi posebnih predpisov plačevati delojemalec (prvi odstavek 29. člena ZDoh-1).

Izračun akontacije dohodnine je določen v 121. členu ZDoh-1-UPB1: od dohodka iz delovnega razmerja, pri katerem zavezanec doseže pretežni del dohodka iz delovnega razmerja, ki se izplačuje za mesečno obdobje, se akontacija dohodnine izračuna tako, da se za posamični dohodek uporabi stopnja dohodnine in lestvica iz 116. člena tega zakona, preračunana na 1/12 leta.

Če je v individualni pogodbi določeno, da je del dobička izplačan kot nagrada za delo, je ta dohodek obdavčen kot dohodek iz delovnega razmerja. Kadar se izplača dobiček na podlagi lastniškega deleža v plačniku, pa takšno izplačilo velja za dohodek iz premoženja.

Dohodek iz premoženja v skladu s prvim odstavkom 64. člena ZDoh-1 vključuje:

1. dohodek iz oddajanja premoženja v najem,
2. dohodek iz prenosa premoženjske pravice,
3. obresti,
4. dividende,
5. dohodek iz vzajemnih skladov.

Določbe tega poglavja zakona ne vplivajo na davčno obveznost zavezanca po poglavju III.2.1 tega zakona, če ni s tem zakonom drugače določeno (drugi odstavek 64. člena ZDoh-1).

Dividende po tem poglavju zakona so dividende in drugi dohodki, doseženi na podlagi lastniškega deleža, kakor to določa prvi odstavek 79. člena ZDoh-1.

Za lastniški delež po prvem odstavku tega člena velja vsak delež, ki ga ima fizična oseba (v nadaljevanju: imetnik deleža) na podlagi vloženih sredstev v gospodarski družbi, zadrugi in drugih oblikah organiziranja, vključno s premoženjskim vložkom tihega družbenika v podjetje nosilca tihe družbe in s premoženjskim vložkom fizične osebe v katerokoli drugo obliko organiziranja, ki ima pretežno naravo lastniškega kapitala. Investicijski kupon ne velja za lastniški delež (drugi odstavek 79. člena ZDoh-1).

Kot dividenda se po tem poglavju zakona obdavčuje vsaka razdelitev dohodka imetniku deleža iz premoženja plačnika oziroma povezane osebe (po tem zakonu ali zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb) plačnika na podlagi njegovega lastniškega deleža, vključno z razdelitvijo v obliki, s katero se dobiček ali rezerve v delu, oblikovanem iz dobička ali prevrednotovalni popravek tega dobička ali rezerv preoblikuje v osnovni kapital oziroma se povečajo lastniški delež zavezanca (tretji odstavek 79. člena ZDoh-1).

Akontacija dohodnine od dividend se izračuna in plača v višini 25 % od davčne osnove, ugotovljene v skladu z 80. členom tega zakona.

Davčna osnova je dosežena dividenda, če ni s tem zakonom drugače določeno (prvi odstavek 80. člena ZDoh-1).

ZDoh-1 v 102. členu določa, kaj se všteva v letno davčno osnovo rezidenta.

Četrty odstavek 102. člena ZDoh-1 določa, da se znesek posamezne davčne osnove iz 80. člena tega zakona rezidentu zmanjša za 35 %. Zmanjšanje se ne prizna za:

1. dividende iz 2. točke četrtega odstavka 79. člena tega zakona,
2. dividende, prejete iz tujine,
3. dividende, katerih plačnik je nosilec tihe družbe v Sloveniji,
4. dividende tihim družbenikom, katerih plačnik je nosilec tihe družbe v Sloveniji.

Glede na navedeno lahko povzamemo: če so izpolnjeni vsi zgoraj navedeni pogoji, se pri odmeri dohodnine na letni ravni davčna osnova iz naslova dividend lahko zmanjša za 35 %.

V skladu z navedenimi zakonskimi določbami je za obdavčitev izplačila udeležbe pri dobičku treba poprej ugotoviti naravo izplačanega dohodka oziroma pravno podlago, na katero se pravica do udeležbe na dobičku opira.